Hoe kan de huisarts de drempel tot mondzorg helpen verlagen?

Haio: VAN WALLEGHEM Sarah , U.G.
Promotor: AVONTS Dirk
Praktijkopleider: SCHELFAUT Greet

Context: De mondgezondheid vormt een volwaardig onderdeel van de totale gezondheid: een slechte mondgezondheid impliceert immers een groter risico op bepaalde systeemaandoeningen. Vooral de lagere socio-economische klasse loopt risico op een slechte mondgezondheid met bijhorende systemische effecten. Een effectieve mondzorg zou deze gezondheidsrisico?s kunnen doen dalen.

Onderzoeksvraag: Hoe kan de huisarts de drempel tot mondzorg helpen verlagen? Er werd specifiek toegespitst op de preventieve mondzorg en als onderdeel hiervan op preventieve mondonderzoeken bij de tandarts.

Methode: In de wetenschappelijke literatuur werd onderzoek gedaan naar de impact van een slechte mondgezondheid op de algemene gezondheid, de risicogroepen voor een slechte mondgezondheid en de potenti?le rol van de huisarts bij het verlagen van de drempel tot preventieve mondzorg. Vervolgens werd binnen de opleidingspraktijk, het gezondheidscentrum van Lokeren, een praktijkverbeterend project ontwikkeld om bij de risicogroep van patiënten uit de lagere socio-economische klasse de drempel tot preventieve mondzorg te verlagen. Bij alle patiënten ouder dan 25 jaar met recht op verhoogde tegemoetkoming die tijdens de onderzoeksperiode (16/6/2014-30/09/2014) op consultatie kwamen, werd een vragenlijst afgenomen. Bij de patiënten die langer dan twee jaar niet bij de tandarts geweest waren, paste de huisarts een persoonsgericht motivatiegesprek toe om hen te overtuigen om een preventief mondonderzoek te laten uitvoeren. De patiënten die hiermee instemden kregen meteen een afspraak bij de tandarts en kregen eveneens een verwijsbrief mee. Ten slotte werd het praktijkverbeterend project geëvalueerd aan de hand van een kwalitatief onderzoek waarbij alle deelnemende partijen werden ge?nterviewd.

Resultaten: Uit het literatuuronderzoek werd geconcludeerd dat vanuit de algemene geneeskunde meer aandacht moet besteed worden aan mondgezondheid en dat een intensievere samenwerking tussen artsen en tandartsen hierbij ondersteunend kan zijn. Op 02/05/2014 behoorden 193 patiënten tot de doelgroep (patiënten ouder dan 25 jaar met recht op verhoogde tegemoetkoming) van het praktijkverbeterend project. Bij 76 van hen werd tijdens de onderzoeksperiode een vragenlijst afgenomen waaruit bleek dat de helft langer dan twee jaar niet bij de tandarts geweest was. Dankzij het motivatiegesprek konden 26 van deze 38 patiënten overtuigd worden om een afspraak bij de tandarts vast te leggen en zo ondergingen uiteindelijk 20 patiënten een preventief mondonderzoek. Al deze patiënten waren tevreden over het tandartsbezoek en bij 11 van hen werd geconcludeerd dat zij overtuigd waren om de preventieve mondonderzoeken op regelmatige basis verder te zetten.

Conclusie: De huisarts is als hulpverlener binnen de eerstelijnsgezondheidszorg prima geplaatst om de drempel tot (preventieve) mondzorg te helpen verlagen. Via enkele eenvoudige vragen kan hij/zij de patiënten die geen toegang hebben tot preventieve mondonderzoeken bij de tandarts identificeren en aan de hand van een persoonsgericht motivatiegesprek kan hij/zij vervolgens deze patiënten effici?nt motiveren. Zeer behulpzaam hierbij is een goede sociale kaart zodat waar nodig kan worden doorverwezen naar geconventioneerde tandartsen en naar tandartsen die bereid zijn om met de derdebetalersregeling te werken. Een verwijsbrief kan de samenwerking tussen huisarts

en tandarts optimaliseren. Er kan gesteld worden dat eenmaal de drempel tot een preventief mondonderzoek bij de tandarts overwonnen wordt, ongeveer de helft van de patiënten overtuigd is om deze vorm van preventieve mondzorg zelf te onderhouden.